

Faktaark fremmede arter

Kjempespringfrø

Orientering om arten

Kjempespringfrø *Impatiens glandulifera*

Foto: Sarah K. Skouen

Kjempespringfrø kommer fra vestlige deler av Himalaya, og vokser på høyder mellom 1800-4000 moh. I Norge forekommer arten for det meste i lavlandet. Planten blir 0,5-2,5 meter høy, og er ettårig. Bladene er mørkegrønne og sagtannede, med kjertler ved basis. Bladene er festet motsatt eller tre og tre oppover stengelen. Kjempespringfrø trives på fuktig/våt, næringsrik jord. Stengelen er kraftig, hul og ofte rødlig. Invaderer gjerne elvebredder hvor frøene spres med vannstrømmen, og arten vil innta en dominerende rolle i vannkantvegetasjonen.

Rotsystemet er grunt. Blomstrer sent, i juli-september, og danner blomster som kan variere i farge fra lys rosa til mørkere rød. De to andre springfrøartene som vokser i Norge danner begge gule blomster og planten er mindre i størrelse. Kjempespringfrø er insektpollinert og arten har en nektar som er svært næringsrik og sukkerholdig. De modne frøene slynges opp til flere meter ut av blomsten ved berøring. Hver plante kan produsere 4000 frø. Siden planten er ettårig kan størrelsen på populasjonen variere mellom år, og effekten av arten på stedegent biologisk mangfold kan derfor også variere.

Problem

Arten spres raskt i Norge, og det iverksettes omfattende bekjempelsestiltak en rekke steder. Der kjempespringfrø etablerer seg, danner den etter hvert tette bestander. Invaderer gjerne elvebredder hvor frøene spres med vannstrømmen, og arten vil innta en dominerende rolle i vannkantvegetasjonen der den skygger ut og fortrenger stedeegne arter. Kjempespringfrø er på «topplisten» over invaderende arter i flere europeiske land, og er listet blant de 100 mest invaderende fremmede artene i Europa.

Bekjempelsesstrategi

Mindre forekomster (1-50 planter/spredte planter) lukes. Særlig store og tette forekomster slås med grastrimmer. Forekomstene slås så langt ned mot bakken som mulig, slik at man får med unge individer og begrenser gjenveksten.

Plantene som er slått/luket kan bli liggende på stedet dersom behandling skjer tidlig i sesongen (juli), før blomstring. Planter etterlates da slik at roten ikke har kontakt med jord og at ingen del av planten får kontakt med rennende vann. Dersom de slås/lukes senere er det fare for at frømodningen kan fortsette i de nedkuttete/lukede plantene, og de må da fjernes (puttes i tett sekk på stedet) og fraktes til forbrenning. Dersom man får frø eller jord som kan inneholde frø på seg, er det viktig at man fjerner dette fra kropp og maskiner, og putter plantematerialet i en tett sekk som sendes til forbrenning. Dette er svært viktig for å hindre det spres frø til nye steder.

Tiltakene gjennomføres på de samme stedene/strekningene 4 ganger med 3 ukers intervaller. Kjempespringfrø skal bekjempes *før blomstring* eller *tidlig i blomstringen* (under 2 uker etter blomstring). Hvis noen av blomsterstandene har begynt å danne modne frø, må disse fraktes i sekk og leveres til forbrenning.